

Sporočilo za javnost

Mladinska knjiga, ustanoviteljica književne nagrade modra ptica, je razglasila zmagovalca šestega natečaja Modra ptica za mladinski roman.

Med petimi finalisti je šestčlanska komisija izbrala mladinski roman *Skrivno društvo KRVZ* pisateljice Simone Semenič. Avtorica nagrajenega dela bo prejela nagrado v višini 10.000 evrov bruto. Nagrada vključuje avtorski honorar do naklade 5000 izvodov. Zmagovalni roman bo pri založbi Mladinska knjiga izšel aprila 2020, vsa nominirana dela pa v prihodnjih letih.

Nominirana so bila naslednja dela: Luna J. Šribar: *Grizolda in Maček*, Manka Kremenšek Križman: *Surura ali ime mi je radost*, Simona Semenič: *Skrivno društvo KRVZ*, Davorka Štefanec: *Stražilka* in Suzana Tratnik: *Ava*.

O letošnjem natečaju

Letošnji natečaj je bil razpisan poleti 2018 in zaključen 1. julija 2019. Nanj je prispelo 42 rokopisov 28 avtoric in 14 avtorjev, kar je 11 del več kot leta 2016, ko smo podelili zadnjo modro ptico za mladinski roman (in skoraj polovico več kot na prvi natečaj za mladinski roman). Na natečaj so prispela dela že uveljavljenih avtorjev in avtoric pa tudi takih, ki jih še ne poznamo.

O nagrajencu in finalistih je odločala žirija v sestavi urednikov in urednic založbe Mladinska knjiga in Cankarjeve založbe: Alenka Veler (predsednica), Aljoša Harlamov (podpredsednik), Irena Matko Lukan, predstavnici MK Trgovine in sektorja Prodaja Katja Kovač in Tatjana Stojič ter Bojan Švigelj, glavni urednik založbe Mladinska knjiga. Po skrbem premisleku so v ožji izbor uvrstili pet del.

Delo žirije je bilo zelo zahtevno, kakovost poslanih rokopisov se je v tokratni beri precej izboljšala. Mnoga od del, ki so prispela na natečaj, obetajo, da lahko iz njih nastanejo izvrstni romani, na koncu pa so se odločili, da v finale uvrstijo le tista, za katera smo prepričani, da bodo tudi objavljena.

Teme, ki se jih lotevajo avtorji in avtorice, so zelo raznolike: žirija je prebrala kar nekaj pustolovskih in fantazijskih romanov, večina rokopisov pa odseva življenje sodobnih mladostnikov, opisujejo stiske in tegobe, s katerimi se najstniki srečujejo med vrstniki in v družini, vse bolj so v delih prisotne tudi teme, ki obravnavajo pasti uporabe družabnih medijev.

Nagrado modra ptica Mladinska knjiga podeljuje od leta 2012, vsakič za drugo književno zvrst (letošnja je za mladinski roman), od leta 2016 pa jo podeljuje bienalno. Bienalni natečaj je

pomemben bazen rokopisov za prihodnje objave. Privablja tudi uveljavljene avtorje, ki doslej z založbo še niso sodelovali in del za mladino še niso pisali. Rastoči delež uveljavljenih avtorjev kaže na to, da je nagrada v našem prostoru pridobila ugled in kredibilnost. Knjige so dobro sprejete tako pri širši kot strokovni javnosti.

Utemeljitev

Luna J. Šribar: *Grizolda in maček*

Ena pripovedna nit je realistična. Elsa živi sama z očetom, ki se večino dneva naliva s pivom, za hčerko pa se zmeni predvsem, kadar jo pošlje po nove pločevinke. Elsa pred svojim sivim vsakdanjikom beži v risanje in družbo edinega prijatelja Rolanda, ki odrašča v urejenem, a hladnem domu. Druga pripovedna nit, ki se s prvo neprestano izmenjuje, je pravljica zgodba o *Grizoldi in Mačeku*, ki se odpravita v gozd, kjer srečata mančkine, škrate ... Šele na koncu se izkaže, kako sta zgodbi, ki se v detajlih neprestano navezujeta druga na drugo, med sabo povezani. Avtorica po eni strani očara s prepričljivo realistično pripovedjo, ki dialoge obarva z narečno govorico, predvsem pa vsakemu posameznemu liku izumi lasten govor, po drugi strani pa z neizmerno domišljijo, iz katere vstajajo nenavadna bitja in pokrajine. Zaradi avtoričine spretnosti in rahločutnosti bralci vstopamo v bogato in brezčasno pokrajino nekega otroštva. (ah)

Manka Kremenšek Križman: *Surura ali ime mi je Radost*

Surura ali ime mi je radost je problemski mladinski roman, napisan v obliki dnevnika. Najstnica Luci se sooča z izgubo sestrice Katje, predvsem pa s tišino, ki vlada v njihovi družini po tej tragediji. Oče in mama o Katji ne govorita, pripovedovalki se v njeni stiski celo zdi, da bi sestrico najraje kar izbrisala iz spomina. Ko mama, ki uteho išče v prostovoljnem delu, domov pripelje še sirijsko siroto Sururo, pa se Luci temu dejanju upre, saj ga razume, kakor da skuša mama Katjo nadomestiti. Zgodba prepleta teme travmatične izgube, nerazumevanja in komunikacijskega šuma v družini ter naš odnos do beguncev, vendar brez pretiranega moraliziranja, spretno in prepričljivo – v jeziku najstnice. Topla, pozitivna in napeta zgodba. (ah)

Simona Semenič: *Skrivno društvo Krvz*

Črt nekega večera skozi okno svoje sobe na nebu zagleda skrivnostno senco. Si domišlja? Je to, kar vidi, res zmaj? Nenavadno doživetje bi rad delil s prijateljem Vidom, a kaj, ko sploh ni priložnosti za to, saj tudi Vid želi z njim deliti novico o vznemirljivem odkritju. V rokah njegovih dveh novih prijateljev se je namreč znašel skrivnostni zemljevid in ta otrokom pošteno buri domišljijo. Skupaj se lotijo raziskovanja in se v hipu znajdejo sredi napete pustolovščine. Pot jih vodi po ulicah Ljubljane in pripelje do odkritja, ki pojasni senco na nebu ter usodno povezanost Vidovega dedka zmajeslovca, njegove sosede in avstralskega znanstvenika ... Mojstrsko napisana, napeta, večplastna zgodba, ki nagovarja prednajstnike, je sicer trdno zasidrana v današnjem času, a se večje giblje tudi v območju mitskega. Z izjemno živimi liki, zanimivo pisateljsko perspektivo, humorjem, bogastvom književnih referenc ter jezikovno sočnostjo in zvočnostjo je prava literarna poslastica, ki obeta, da ji bo pripadlo pomembno mesto v sodobni mladinski književnosti. (av)

Davorka Štefanec: Stražilka

Alba je na svoji zadnji misiji, preden postane najmlajša vladarica Podsveta. Le še lepega, prijaznega in priljubljenega Oliverja mora rešiti, pa bo. Nalogo sicer uspešno opravi, a kaj, ko s tem, ko rešuje Oliverjevo šibko srce, neizogibno izgublja voljo, da bi zapustila Medsvet, Oliverja in njegovo družino. Vname se mlada ljubezen, ki se zdi povsem nemogoča, Alba, razpeta med dva svetova, pa je prisiljena sprejeti težko odločitev. Dobrih ljubezenskih zgodb za mladino je mnogo, tudi takih, ki se dogajajo v fantastičnem svetu, le malo pa jih je izvirnih slovenskih. A bralke in tudi bralci po njih pogosto in z veseljem posegajo, zato je *Stražilka* dobrodošla žanrska popestritev in vznemirljiv prvenec, ki bo brez dvoma našel hvaležno občinstvo. (av)

Suzana Tratnik: Ava

Roman se takoj začne zares. Avo pošljejo domov iz šole, ker je udarila prijateljico z boksarjem, da ta krvavi iz uhlja. Bralec ali bralka kmalu s precej groze ugotovi, kaj je pripeljalo do tega: Avina mama je pijanka, njen zadnji tip je bil narkoman, doma živi v hudem zanemarjenju in revščini, neredko gre spat lačna. Toda zdaj, ko njene mame že nekaj dni ni domov in je prepuščena sama sebi, mora to skriti pred vsemi odraslimi, da je ne odpelje socialna ali, še huje, da je ne dobi v roke njena stroga in nasilna babica. Roman, ki prikaže življenje na socialnem dnu, ne dela kompromisov in ničesar ne olepšuje. Ava ni kriva ničesar, toda okoliščine njenega odraščanja ji omejujejo možnosti tako zelo, da razmišlja o tem, da mora v poboljševalnico priti pravi čas, ne prehitro ne prepozno. Realističen, razgiban in napet roman, ob katerem bralec ali bralka do konca zadržuje dih. (ah)

Pogled v zgodovino

Prvo leto je nagrada modra ptica poletela v roke avtorici Stanki Hrastelj za leposlovno delo za odrasle z naslovom *Igranje*, drugo leto je ta nagrada pripadla mladinskemu romanu Vinka Möderndorferja *Kot v filmu*, tretje leto je slavil Roman Rozina z romanom *Županski kandidat Gams*, četrto modro ptico je prejel Miha Mazzini za mladinski roman *Zvezde vabijo*, zadnja pa je poletela k Mojci Širok za kriminalko *Pogodba*.

Modra ptica za mladinski roman bo letos torej podeljena tretjič. Prvi dve mladinski deli sta bili zelo uspešni: roman *Kot v filmu* je prejel nagrade modra ptica, večernica in desetnica, preveden je v bolgarščino in makedonščino. Roman *Zvezde vabijo* je prejel nagrado modra ptica, nominiran je bil za nagrado večernica, preveden je v srbski jezik. Obe knjigi sta bili izbrani za nacionalni projekt Rastem s knjigo in bili ponatisnjeni v več kot 20.000 izvodih, obe sta doživeli žepno izdajo.

Natečaj iz leta 2013 je prinesel 3 izdane romane: *Kot v filmu* Vinka Möderndorferja, *Kar ne ubije* Cvetke Sokolov in *Lica kot češnje* Nataše Konc Lorenzutti. Natečaj, ki se je zaključil leta 2016, pa je prinesel 6 novih knjig: *Zvezde vabijo* Mihe Mazzinija, *Tombola ali življenje* Suzane Tratnik, *Povej mi po resnici* Neli K. Filipić, *Lov za templjarskim zakladom* Milana Petka - Levokova, *Nenavadni primer navadne mube s slabo karmo* Mateje Mahnič in *Modri otrok* Irene Androjna (izšel bo poleti 2020).